

uitgelopen; na een half jaar was de paddiepte gemiddeld 15 cm, doch plaatselijk -op de duintop en vlak daaronder- 30 cm. Onder de losgelopen bovenlaag wordt de paddybodem verdicht en de humus verdwijnt uit de oppervlaktelaag.

Een afgesloten pad herstelt zich slechts langzaam. Na vier jaar afsluiting zijn de meest voorkomende soorten van de vegetatie voor nog geen kwart in bedekking teruggekomen, de helft van de grond is nog kaal. Het pad "aanschuiven" (d.w.z. het afsteken van de randen en het aanbrennen van deze grond met de daarin aanwezige humus en zaden op het pad) bevordert de aanzet tot het herstelproces: in 1½ jaar is een aangeschoven pad beter hersteld dan een niet-aangeschoven pad in 4 jaar.

Het effect op langere termijn is echter onzeker daar de door het aanschuiven opgebrachte humus verdwijnt en de bodemverdichting blijft bestaan. Ook wordt door het aanschuiven een zone aan weerszijden van het pad negatief beïnvloed: vegetatie en humus wordt weggeschoven en de bodem blijft bijna kaal achter.

Factoren aan de hand waarvan men snel en adequaat de mate

van beïnvloeding door paarden in een duinterrein kan beoordelen, zijn mogelijk de bedekking en abundantie van Zandzegge (*Carex arenaria*) en de bedekking van

Fakkkelgras (*Coeleria cristata*) m.b.t. de schade en de bedekking van Schapegras (*Festuca ovina*) m.b.t. herstel.

PWN - nieuwsbrief

AS

PROVINCIAAL WATERLEIDINGBEDRIJF VAN NOORD-HOLLAND (1981). *Nieuwsbrief 1 Noordhollands Duinreservaat en Provinciale Landgoederen*. Verkrijgbaar bij: P.W.N., Postbus 5, 2060 BA Bloemendaal.

Het P.W.N., dat o.m. het Noordhollands Duinreservaat beheert, is begonnen met een Nieuwsbrief over het natuurwetenschappelijk onderzoek dat in het

terrein plaatsvindt. Onlangs is hiervan het eerste nummer uitgekomen, waarin een overzicht gegeven wordt van onderzoeken en verslagen vanaf 1964.

Meijndel Mededelingen 8 (2)

AS

MEIJNDEL MEDEDELINGEN. Jaargang 8, nr. 2, dec. 1980. Verkrijgbaar bij: Vakgroep Oecologie, Zoölogisch Laboratorium, Postbus 9516, 2300 RA Leiden.

Deze aflevering is geheel gewijd aan het vogeltrekonderzoek van het ringstation Meijndel. De onlangs overleden vogelaar Niek Ruitenbergh beschrijft de activiteiten vanaf 1927 t/m 1977, een periode van 50 jaar.

De resultaten van dit enorme stuk onderzoek onderstrepen nog

eens overduidelijk de onschatbare betekenis van de Nederlandse duinen voor een van de meest fascinerende biologische verschijnselen die we kennen: de vogeltrek. Het is jammer dat in deze Meijndel Mededelingen niet explicieter op deze betekenis wordt ingegaan.

UIT DE REGIO

IN DE PRIJZEN

TR

Op donderdag 26 maart jl. werden in het Haagse gemeentehuis enige "prijzen" uitgereikt. Prof. V. Westhoff kreeg de erepenning van verdienste van de gemeente Den Haag voor zijn inzet voor de Haagse Duinwaterleiding en de duinen van Meijndel. Aan dr. ir. J.H.A. Boerboom werd de Abraham Schierbeekprijs uitgereikt voor het oecologisch onderzoek dat hij in de Meijndelse duinen verricht heeft.

Prof. Westhoff is reeds jaren lid van het Meijndel Comité, een adviescommissie van de DWL. Opmerkelijk was dat hij in zijn toespraak erkende dat de duinwaterwinning een belangrijke negatieve invloed heeft gehad op het natuurlijk duinmilieu, al besteedde hij verder vooral aandacht aan de schade door recreatie en de planologische bescherming die de duinen dankzij de waterwinning steeds hebben genoten. Hoewel dit laatste zeker van belang is geweest, moet helaas dezerzijds worden geconstateerd, dat het werk van het Meijndel Comité verder het meest op stervensbegeleiding van het duin lijkt.

Ook de Stichting Duinbehoud kreeg van Westhoff een veeg uit

de pan. Waarschijnlijk doelde Westhoff op het pleidooi van onze redacteur Kees Vertegaal om het duinbeheer niet aan de DWL over te laten, maar aan een direct democratisch controlebaar orgaan met natuurbehoudsdoelstelling (zie Duin 1980 nrs. 1 en 3).

Dr. ir. Boerboom heeft vooral in de vijftiger jaren vegetatiekundig en oecologisch werk verricht. Dankzij dit werk kunnen wij ons nu een goed beeld vormen van de schade, die als gevolg van duininfiltratie in Meijndel is aangericht. Boerboom vertelde in zijn toespraak iets over de historische ontwikkelingen in de Meijndelse duinen sinds de Middeleeuwen.

Na afloop van het officiële

gedeelte is door vertegenwoordigers van de Stichting Duinbehoud aan de heren Westhoff en Boerboom een exemplaar van het affiche over de schade door duinwaterwinning aangeboden. Deze presentatie bleek zeer geslaagd.

HARGERGAT

Het Hargergat tussen Schoorl en Camperduin wordt beschermd natuurmonument. Staatssecretaris Wallis de Vries heeft besloten daartoe de nodige stappen te ondernemen. Het Hargergat ligt aan de binnenduintrand en is een vallei met hellingen waaruit duinbeken ontspringen welke geleidelijk samenkomen in een brede waterloop. In ons land zijn vrijwel alle duinbeken verdwenen. De vegetatie van het Hargergat is erg rijk aan soorten, o.m. Bronkruid, Tormentil, Biezeknoppen, Koekeksbloem, Gewone zegge en Veenpluis en behoort tot de relatief zeldzame graslandtypen. Het nieuwe natuurmonument is een der belangrijkste groeiplaatsen van de zeer zeldzame Klimopwaterranonkel.